Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Tabulae directionum et profectionum]

Regiomontanus

[S.l.], 1560

De usu tabulae positionum in nativitatum directionibus

urn:nbn:de:bsz:31-132675

Visual Library

De usu Tabulæ Positionum in Nativitatum directionibus.

DIfficilis, & laboriosus Directionum calculus est, in quo summi Astronomi & Astrologi errarunt, qui neglectis Positionum circulis, Medium Cæli, tanquam significatorem, ad promissorum Ascensiones rectas, & Horoscopum, ad promissorum Ascensiones loci dati, direxerunt, & sic interdum 5. 10. 15. 20. 25. 30. & plures annos à vero aberrarunt, uti in meo directorio Mathematico, Argentorati impresso, palam videre est; Ea ipsa difficultas hoc loco removenda, & brevis, vera, facilis, & absq; magno labore, dirigendi methodus monstranda erit.

PROBLE-

PROBLEMA I.

Significatorem quemlibet, ad promissorem quemcunque, secundum seriem signorum dirigere.

IN omnibus Directionibus observandi sunt duo termini, terminus à quo & terminus ad quem; Ille vocatur significator, hic verò promissor. Significatores in genere quinque sunt: videlicet Horoscopus, Medium Cœli, Sol, Luna, & pars fortunæ: In specie vero quilibet Planeta, ∽ & ∽. Profectiones, maxima, media, annua, vel alius Cœli punctus significatoris vicem obtinere potest: Promissores, qui aliquid, vel boni, vel mali portendunt, sunt cæteri Planetæ, & aspectus omnes, eorumque antiscia primaria, & secundaria, stellæ fixæ insigniores, termini, seu fines, Cometæ intervenientes, Conjunctiones, maximæ superiorum Planetarum, gradus conjunctionis, vel Oppositionis Luminarium Nativitatem antecedens, qui post loca quinq; Hylegialia, primarias obtinet partes, cuspides domorum, &c. Dirigere itaq; nihil aliud est, quam locum antecedentem, secundum seriem signorum, per Ascensionem Rectam vel per Ascensiones obliquas correctas, circulo Positionis invento, competentes, ad sequentem deducere. Competit autem Ascensio Recta, solummodo Medio Cœli, & stellis erraticis, vel fixis, præcisè in cuspide hærentibus; Et quando stella fixa, vel erratica, vel aspectus, sive antiscium, unico tantum gradu à medio Cœli distat congruens Ascensio obliqua sumenda est, & sic procedendum, à primo gradu Elevationis poli, prout necessitas flagitat, usque ad Elevationem Poli loci dati. Eodem modo sese res habet, cum Ascensione Obliquâ loci dati quæ solummodo competit Horoscopo, & stellis præcise, absque Latitudine, ibidem existentibus, quamprimum verò stella, vel aspectus, unico tantum gradu secesserit, pro ratione circuli positionis, qui poli Elevationem indicat, ejusq; vices gerit, obliquarum etiam Ascensio-

num

num tabula mutanda erit. Sic etiam ſtellæ, atque aſpectus, inter cuſpides conſtituti, aſcenſionem obliquam, ſui poſitionis circuli, perpetuo retinent. Arcus verò interceptus, inter ſignificatorem & promiſſorem, per, calculum verum inventus, eſt, arcus & portio Æquatoris, cujus gradus unicus, Annum, minuta vero, juxta proportionem Menſes, & dies deſignant. Requiruntur autem ad directiones. 1. Aſcenſiones Rectæ omnium ſtellarum, aſpectuum & graduum dirigendorum; 2. Declinationes eorundem. 3. Diſtantia à Medio vel primo Cœli. 4. Circuli poſitionum. Et 5. hinc inventæ aſcenſiones obliquæ; atque hæc omnia certis limitibus diſtincta, ac ſecundum ordinem, ex ſchemate Aſtrologico deſumi, ac diſponi poſſunt, initio facto, à Cœli medio per Aſcendens, ad 4. usq; domum procedendo; ſolummodo in medietate aſcendente, neglectâ medietate deſcendente, quamvis Planetæ omnes, vel plures in eâ conſtituti fuerint. Oppoſitarum namque partium eadem eſt ratio, latitudinibus tamen mutatis, videlicet, quod in omnibus oppoſitionibus, pro Meridionali, Septentrionalis, & vice verſa, latitudo ſumenda ſit. Sextilis & trigonus etiam variant, ſed quadratus, qui in Eclipticam incidit, nihil immutat.

1. Aſcenſiones Rectæ quomodo inquirendæ ſint, ſupra in præceptis traditum eſt; Quando verò ſtellæ fixæ, vel erraticæ, atque harum aſpectus, latitudinem aliquam, 8. gradus non excedentem habuerint, deſumendæ ſunt aſcenſiones rectæ, ex tabulâ Cœli mediationum; Si vero ſtellæ fixæ, hanc latitudinem exceſſerint, (quod in Planetis fieri non poteſt) beneficio tabulæ Cœli mediationum generali, hoc perficiendum erit, juxta 4. Problema Regiomontani.

2. Eadem eſt ratio in inquirendâ declinatione, habitâ ratione latitudinis, & partis proportionalis, ubi vero oppoſitio contrarium requirit, Sextilis in Triangulum, & vice versâ, mutatur. Et quando Latitudo 8. gradus exceſſerit, ad tabulam declina-

clinationum generalem, confugiendum est, & juxta Problema Regiomontani 2. procedendum.

3. Distantiam à Medio Cœli hoc modo venaberis. Descriptis secundum ordinem omnibus Ascensionibus rectis, subtrahe Ascensionem rectam Medii Cœli, assumpto integro circulo, si opus fuerit; Residuum monstrabit distantiam à Cœli medio, in medietate ascendente, supra terram, videlicet in 10 11. & 12. Domibus, usque ad gradum Horoscopi, exclusivè sumptum. Pro distantia verò, in medietate Ascendente, subterraneâ, à domo quartâ, adde Ascensioni rectæ Medii Cœli 180. gradus, & subtrahe si necessitas requirat, à summa integrum circulum; Ab hac ascensione Rectâ Imi Cœli, subtrahe omnes Ascensiones rectas, inter Horoscopum, & 4 domum contentas, & habebis distantiam ab Imo Cœli, desideratam.

4. Investigandus nunc Circulus positionis, qui in Nativitatum directionibus potissimum, & necessario requiritur. Intrabis itaque tabulam positionum, cum 2. inventis, nimirum cum distantiâ à medio Cœli, & cum inventâ declinatione, quæ erit vel Septentrionalis, in signis septentrionalibus ♈ ♉ ♊ ♋ ♌ ♍ vel Meridionalis in signis Meridionalibus ♎ ♏ ♐ ♑ ♒ ♓ sumendo declinationem à sinistris, & distantiam à Cœli medio super terram à 10. ad 1. domum, in areâ communi; Et si declinationis gradus nulla habuerit minuta, & distantiam à Cœli medio præcisè inveneris, erit dati puncti, vel gradus, Circulus positionis, Elevatio poli supra posita; Si vero declinatio habuerit adjuncta minuta & distantia â Cœli medio major fuerit, sumenda est pars proportionalis, pro minutis Elevationi poli addendis; Et sic procedere poteris à decimâ ad primam & inde, mutatâ tabulâ, ad 4. domum, & cuilibet stellæ, gradui, & aspectui, inventum positionis circulum, & huic post modum competentem Ascensionem obliquam ascribere.

5. Tandem dirigere incipias, primum ab Horoſcopo quartam domum verſus, ſubtrahendo Aſcenſionem loci dati, ab inſequentibus Aſcenſionibus obliquis inventis, quousque libuerit. Abſolutis directionibus Horoſcopi ſive Aſcendentis, dirigere poteris Cœli medium, Solem, Lunam, partem fortunæ, ad ſe invicem, ad fixas, ad Planetas, eorumque antiſcia, & aſpectus, ad terminos ſeu fines, ad domorum cuſpides, item omnes reliquos Planetas, ♄ ♃ ♂ ☿ ☿ cum ☌ & ☍ gradum etiam conjunctionis vel oppoſitionis Luminarium, Nativitatem præcedentis, Cometam coincidentem &c. atque hæc omnia niſi libellus nimium excreſceret, exemplo aliquo commonſtranda eſſent, quæ tamen Benevolo Lectori, alio tempore, ſi Deus vitam mihi prolongarit, expectanda ſunt.

Cum verò, teſte Origano, fol. 735. directionum ea ſit natura, ut vim ſuam, non ſemper eo, in quem incidunt, anno, exerant, ſed vel anticipent, vel in ſequentium aliquem differant, iſtum nimirum, quo convenientibus revolutionibus, tranſitibus, vel profectionibus juvantur, ac extimulantur, neceſſario illis jungendæ ſunt Revolutiones Annuæ, tranſitus ſuperiorum Planetarum ☌ item & ☍ cum Profectionibus; Aſt de Revolutionibus annuis, ſupputandis ſupra Problemate 20. actum. Sic tranſitus ex traditis Ephemeridibus, deſumi poſſunt, reſtat ut de profectionibus paucis agamus.

PROBLEMA II.

De profectionibus annuis, quo pertingat profectio ſignificatoris cujuſpiam, in tempore aliquo dato nullo negotio experiri.

PRofectiones Annuæ nihil aliud ſunt, quam locorum Genituræ quorumcunque ſub Zodiaco æquales progreſſiones, quibus quovis anno Solari ſignum, & 12. Annorum ſpatio, integram,

gram Revolutionem perficiunt; Competunt primariò locis Hylegialibus, Horoscopo, Cœli medio, Soli, Lunæ, & parti fortunæ, secundariò verò reliquis etiam Planetis, itemque ♋ & ♋ & exactis 12. Annis in orbem redeunt, & unde digressæ sunt, revolvuntur. Ita si Hyleg anno primo esset in 10. gr. ♍ perveniret anno secundo ad 10. gr. ♉ anno tertio, ad 10. gr. ♊ & sic consequenter; Sic annus, 1.13.25.37.49.61.73. habent profectiones Annuas æquales radici; Mensis autem & dies profectionis quibus quilibet promissor suo significatori, est occursurus, hoc modo investigantur; subtrahe locum significatoris, cujus profectio instituta est, à loco promissoris accommodatis 30. gradibus, si alias subtractio fiere nequit, & reliqua erit distantia promissoris à significatore, in partibus Zodiaci; Cum hac distantia ingredere tabulam Profectionum & reperies dies ac horas, quos à Nativitatis die numerabis & sic in venies mensem ac diem in quem proposita profectio terminabitur. Dominus signi profectionis Ascendentis, dicitur Dominus Anni; Ex profectione Horoscopi dijudicantur Anni felices & infelices; Felices sunt quando pertingit, ad Sextilem & trigonum; Infelices si venerit ad domum 6. vel 8. aut 12. Ex Profectionibus oriuntur anni Climacterici, scalares, & decretorii, de quibus Origanus pag. 770. consulendus. Cur autem Annus 63. sit periculosissimus climactericus, causam naturalem nemini adhuc unquam cognitam adjungam. Profectio maxima, quam postmodum adjungam, absolvit signum Annis 360. & 12. signa, seu integrum Circulum Annis 4320. Hisce annis competunt in motu stellarum fixarum 63. gradus hoc modo.

		S.	G.	M.	S.
4000.	dant.	1.	28.	20.	0.
300.	——		4.	22.	30.
20.	——			17.	30.
		2.	3.	0.	0.

Problema II.

Sunt præcise gradus 63. uti constat ex mea Harmonia motuum Cœlestium. Si hisce annis 4320. adduntur Anni diluvium Universale Noachi antecedentes, exurgunt, Anni 5976. quo temporis intervallo stellæ fixæ absolvunt 87. gr. 19. min. 13. sec. Atque hos gradus & hæc minuta observant Sol, & Luna in omnibus suis Revolutionibus. Exempli gratia: Annus Solaris continet supra 365. dies, horas 5. min. 49. secunda 13. Hic excessus dat in Æquatore 87. gr. 19. min. 13. sec. Annus Lunaris continet 354. dies, 8. horas, 48. min. 39. secunda. Motus Solis huic tempori congruens, habet 5. Sexagenas 49. gr. 16. min. 52. sec. quæ dant in Æquatore 87. gr. 19. min. 13. sec. Mensis Lunaris habet dies 29. horas 12. min. 44. sec. 3. qui dant. in motu Solis 29. gr. 6. min. 24. sec. 20. tert. ter sumpti numeri largiuntur 87. gr. 19. min. 13. sec. Excessus Solis in Annis 19. dat 87. min. 19. sec. in Annis 76. 5. hor. 49. min. 13. secunda.

Problema III.

De progressionibus Universalibus.

INsignis ac ferè ineffabilis usus est progressionum, seu profectionum Universalium, tam in macrocosmo, quam in microcosmo; Et quamvis triplex sit, unica tamen tantum est. Nam media procedit à maxima, & est ejusdem Dodecatemorion Annua procedit à meridia, estque ejusdem dodecatemorion. Maxima absolvit signum spatio Annorum 360. & integrum Circulum, intervallo Annorum 4320. periodum Annis 5976. erat tempore creationis, abhinc annis 5445. retro in 15. gr. ♊ tempore diluvii in 3. gr. ♏ tempore passionis Christi in 3. gr. ♉. Tota periodus complectitur 16. Signa 18. gr. quemadmodum Latitudo Zodiaci 16. gr. & 18. min. comprehendit, ultra quos gradus ♂ & ♀ non divagantur, Austrum versus & Aquilonem.

Intrat

Problema III.

Intrat autem Progressio maxima Cœlestia Signa sequenti tempore,

	Anni		Anni	Sign.	Gr.		Anni		Anni	Sign.	Gr.
Anno Mundi conditi.	0.1	ante Christum.	3784	♊	15	Anno Mundi conditi.	3061	ante post Christum.	724	♓	0
	181		3604	♋	0		3421		364	♈	0
	541		3244	♌	0		3781		4. ant.	♉	0
	901		2884	♍	0		4141		357	♊	0
	1261		2524	♎	0		4501		717	♋	0
	1621		2164	♏	0		4861		1077	♌	0
	1981		1804	♐	0		5221		1437	♍	0
	2341		1444	♑	0		5581		1797	♎	0
	2701		1084	♒	0		5941		2157	♏	0

Kankaraf Indus vocat has Progressiones, Anni benedicti Revolutiones. Scripsit de Profectione maxima Johannes Glogoviensis, Petrus de Eliaco Cameracensis Episcopus Leopoldus in tractatu suæ Summæ cap. 5. Aomar, Albumasar in libro de Conjunctionibus, Author summæ Anglicanæ dispositionis, & multi veteres Astronomi, sed obscurè, & signum regnans vocarunt Orbem magnum, hoc Anno videlicet Christi 1661. die 18. (28) Nov. quo hæc scribo, maxima profectio hæret in 18. gr. 42. min. ♍.

Media profectio est dodecatemorion maximæ profectionis & quando maxima annis singulis progreditur min. 5. Media absolvit, 5. duodecies, scilicet 60. min. vel integrum gradum; Intrat ergo media simul cum maxima Cœlestia signa, gradus regnans dicitur dispositor, & divisor, & est hodierno die in 14. gr. 17. min. V. Hæc progressio eadem est cum directionibus in Thematibus Genethliacis. Themata Natalitia Patriarcharum ante diluvium, item Adami & Evæ, examinanda & calculanda sunt, juxta Profectionem maximam & mediam, uti videre est in meo Computo Creationis, item in Paradiso terrestri. Ex profectionibus, judicandum est de mutatione Imperiorum Regnorum, Religionum, &c. Planetæ constituti apud profectiones vires & efficaciam

ficaciam illarum mirum in modum adaugent, & multiplicant, item horum ad profectiones, radiationes, hinc Imperatores, Reges, principes, itemq; Prophetæ, Planetas habuerunt profectionibus, vel corpore vel aspectu conjunctos. Usus etiam maximus est, profectionum in Thematibus Urbium ubi directiones nullæ, sed solummodo progressiones adhiberi debent; Thema Romanæ Urbis habet medium Cœli in 20. gr. ♄ ibidemq; maximam profectionem in 16. gr. 30. min. ♄ & mediam in 17. gr. ♋ ambas in cuspidibus positas, unde Regina Urbium facta; Sed de Urbibus in peculiari libello tractandum erit. In Nativitatum Thematibus, ego profectionem mediam, per gradus æquales non aliter ac alium significatorem ad promissores deduco & dirigo & maximam illarum vim & efficaciam expertus sum. Impossibile etiam fuisset Patriarcharum, & omnium Hebræorum Regum Themata investigare, absq; profectionum beneficio.

Annua profectio in Macrocosmo similis est profectioni Annuæ in microcosmo, nisi quod illa incipiat a. 20. gr. ♌ sub quo Sol die 4. Creationis conditus fuit, hæc vero à die Nativitatis initium sumat. Profectio Macrocosmi hoc modo investigatur, tempore supra dicto, scilicet Anno Christi 1661. die 18. (28.) Nov. ☉ commoratur in 6. gr. ♐. Ab initio ♈ ad 6. gr. ♐ sunt 8. Sign. 6. gr. à quibus subtraho 4. Sign. 20. gr. videlicet 20. gr. ♌ restant 3. Sign. 16. gr. seu 106. quos divido per 12. producuntur 8. gr. manentibus 10. gr. in residuo, qui quinquies ducti, dant min. 50. ita ut profectio Annua Macrocosmi hoc die sit in 8. gr. 50. min. Signi, sed nondum inventi; Quod vero hoc modo inveniendum ab Anno 1661. subtraho 1437. quo Anno profectio maxima in ♍ fuit ingressa, restant 224. anni, quos divido per 12. exurgunt 18. gr. & manent in residuo 8. gr. qui per 5. multiplicati dant minuta 40. hi. 8. gr. dant 8. signa, præterlapsa, à quo die ☉ 20. gr. ♌ intravit, est itaque profectio Annua in signo 9. videlicet ♐ ejusque gr. 8. min. 50. & maxima in 18. gr. ♍ min. 42. gr. 224. divido per 30. exurgunt 7. Signa, 14. gr. quæ numeranda

randa ſunt à ♍ erat itaque profectio media die 2. (12.) Auguſti quo die 20. gr. ♌ ingreſſus erat in 14. gr. ♈ pro minutis duplica profectionem Annuam 8. gr. 50. min. & habebis profectionem mediam in 14. gr. 17. min. 40. ſec. ♈ Conſule de profectionibus Annuis Scaligerum.

Reſtat Dominus Anni hoc modo inveniendus. A Mundo condito ad Nativitatem Chriſti tranſierunt Anni 3784. quibus junge annos 1661. exſurgunt à Creatione anni 5445. qui diviſi per 7. numerum; producunt 777. Revolutiones integras & remanent, 6. anni, qui monſtrant nobis ♄ Anni dominum;

Atque hæc de directionibus Nativitatum earumq; profectionibus dixiſſe ſufficiat.

FINIS.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST